

Consultatieverslag “Wet EU-informatievoorziening Staten-Generaal”

Ministerie van Buitenlandse Zaken

1. Inleiding

Het wetsvoorstel “Wet EU-informatievoorziening Staten-Generaal” is van 26 april 2023 tot en met 25 mei 2023 ter consultatie voorgelegd via www.internetconsultatie.nl. Tijdens deze periode is ook de mogelijkheid geboden om te reageren op een ontwerp van het bij het wetsvoorstel behorende besluit (“Besluit EU-informatievoorziening Staten-Generaal”). Naar aanleiding van de consultatie zijn reacties ontvangen van de Commissie Meijers¹ en van zes individuele respondenten.

2. Beeld van binnengekomen reacties

Individuele respondenten

De reacties van de zes individuele respondenten zien veelal op de democratische legitimiteit van EU-besluitvorming, het belang van goede (EU-)informatievoorziening, en de vrees voor desinformatie. Hoewel dit wetsvoorstel niet ziet op de bevoegdheidsverdeling tussen de EU en de lidstaten, wil de regering meegeven dat bij elk voorstel voor een EU-wetgevingshandeling dat door de Europese Commissie wordt gedaan, getoetst wordt of de EU bevoegd is om op dat terrein voorstellen te doen, of het voorstel subsidiair is (moet het onderwerp op EU-niveau worden geregeld?) en of het voorstel proportioneel is. De beoordeling hiervan maakt een belangrijk onderdeel uit van de beoordeling van nieuwe EU-voorstellen door de regering (zie artikel 5 van het wetsvoorstel). Voor wat betreft desinformatie verwijst de regering naar de Rijksbrede strategie effectieve aanpak van desinformatie.² Uit de reacties van de individuele respondenten zijn geen wijzigingen voortgevloeid.

Commissie Meijers

Commentaar op het wetsvoorstel

Het verheugt de regering dat de Commissie Meijers met instemming heeft kennisgenomen van het wetsvoorstel. De Commissie Meijers geeft aan dat de ontwerpwet een belangrijk hiaat vult en stelt vast dat met het voorliggende voorstel een belangrijke stap in de goede richting is gezet. De wettelijke verankering in een Europawet zou de informatieplichten van de Nederlandse regering richting het eigen parlement voor de eerste keer op een uitputtende en overzichtelijke manier structureren, de naleving ervan versterken en de regie meer nadrukkelijk bij het parlement leggen. De Commissie Meijers erkent dat de regering op een complex institutioneel terrein een aantal sterk uiteenlopende belangen met elkaar in verzoening te brengen heeft. Zij geeft daarbij aan dat zij de oplossing van de regering om de wet zowel “tijdloos” te maken als om verstarring te voorkomen – door te werken met een wet en een algemene maatregel van bestuur – opportuun acht.³ Dit biedt volgens de Commissie Meijers een helder en zichtbaar horizontaal kader met wettelijke grondslag voor de informatie-afspraken, zonder dat de wet snel achterhaald raakt.

Voor wat betreft de keuze van de regering om binnen de ontwerpwet opening te bieden om aanvullende informatieafspraken te maken, stelt de Commissie Meijers dat de regering zich op een essentieel punt gevoelig toont voor de eerdere kritiek van de Raad van State dat een wettelijke verankering zou kunnen leiden tot verstarring van de informatiepositie van de Staten-Generaal. De Commissie Meijers stelt dat dit evenwel het risico meebrengt van versnippering en een gebrek aan zichtbaarheid en helderheid over de precieze aard van de afspraken. Ze doet daarom de aanbeveling alle relevante afspraken op een dusdanige manier in samenhang bekend te maken dat

---

¹ Een permanente commissie van deskundigen in internationaal vreemdelingen-, vluchtelingen- en strafrecht

² Kamerstukken II, 2022/2023, 30821, nr. 173.

³ In de ter consultatie voorgelegde versie van dit wetsvoorstel was een delegatiegrondslag opgenomen die het mogelijk maakte om bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling regels vast te stellen over de vorm waarin de EU-informatie wordt verstrekt. De regering heeft van deze grondslag afgezien, omdat er geen noodzaak is gebleken om nadere regels vast te stellen over de vorm.

het gehele stelsel kenbaar en inzichtelijk blijft. De regering heeft begrip voor deze aanbeveling van de Commissie Meijers en heeft naar aanleiding daarvan in het wetsvoorstel gespecificeerd dat de jaarlijkse informatieplicht van de Minister van Buitenlandse Zaken die ertoe strekt de Staten-Generaal te informeren over de stand van de EU-informatievoorziening, schriftelijk zal plaatsvinden. Daarbij zal standaard een bijlage gevoegd worden met de (ad hoc) EU-informatieafspraken die (nog) geen onderdeel vormen van het wettelijk kader. Op deze manier komt de regering ook tegemoet aan de aanbeveling van de Commissie Meijers om een meer gestructureerde en schriftelijke manier van de jaarlijkse evaluatie te vragen. In voorkomende gevallen zouden hier nadere werkafspraken met de griffies van de Tweede en Eerste Kamer kunnen worden gemaakt.

Verder geeft de Commissie Meijers aan het opmerkelijk te vinden dat in de ontwerpwet niet wordt aangegeven welke documenten openbaar gedeeld kunnen worden, dan wel op basis van welke uitgangspunten of procedure overgegaan wordt tot vertrouwelijke deling van de in de ontwerpwet opgenomen documentcategorieën. Ze acht het daarom wenselijk dat de ontwerpwet enkele uitgangspunten zou bevatten voor besluiten door de regering om informatie al dan niet vertrouwelijk met de Staten-Generaal te delen. In het artikelsgewijze commentaar komen deze aanbevelingen terug. Naar aanleiding van deze aanbeveling van de Commissie Meijers is paragraaf 2.3 van de memorie van toelichting aangevuld met een nadere toelichting op het openbaar en vertrouwelijk verstrekken van inlichtingen aan de Staten-Generaal en de uitgangspunten die daarbij in algemene zin gelden, ook ten aanzien van informatievoorziening over andere onderwerpen dan EU-aangelegenheden.

De Commissie Meijers geeft bij artikel 3⁴ aan dat de zin 'Zij houden daarbij rekening met het tijdschema van het betreffende EU-besluitvormingsproces' voor meerdere interpretaties vatbaar is. De regering deelt deze mening en heeft deze zin geschrapt.

Uit het commentaar op artikel 4⁵ leidt de regering af dat de Commissie Meijers in de veronderstelling is dat de regering de Staten-Generaal alleen informeert over de formele fase van het EU-wetgevingsproces. In reactie hierop verheldert de regering graag dat dit niet het geval is. De regering informeert de Staten-Generaal bijvoorbeeld ook over non-papers die door Nederland worden (mede)ondertekend, reacties op de openbare consultaties van de Europese Commissie, over de voortgang van implementaties van richtlijnen, de inbreukprocedures die tegen Nederland worden gestart, en neemt ook informele ontwikkelingen mee in de vaste stroom van EU-informatievoorziening (geannoteerde agenda's, verslagen van Raden).

Voor artikel 6⁶ van het wetsvoorstel geeft de Commissie Meijers aan dat het artikel niet benoemt of de documenten vallende binnen de categorie informatie over de implementatie van richtlijnen openbaar wordt verstrekt en geeft in overweging een uitputtend openbaar register beschikbaar te maken voor de implementatie van richtlijnen in het Nederlandse recht. De regering is voornemens om in de algemene maatregel van bestuur te specificeren welke onderdelen in het overzicht worden opgenomen. Door deze aanvullingen is duidelijker welke informatie deze overzichten ten minste bevatten. De overzichten over de voortgang van de implementatie worden altijd openbaar aan de Staten-Generaal verstrekt. Er is daarmee geen noodzaak om ook nog een openbaar register op te zetten om deze informatie in op te nemen.

De suggestie van de Commissie Meijers bij artikel 10⁷ om de evaluatie van de wet eens per vier jaar plaats te laten vinden neemt de regering niet over. Met de termijn van vijf jaar, die geldt voor de eerste evaluatie van de wet, sluit de regering aan bij de standaardtermijn die voortvloeit uit de Aanwijzingen voor de regelgeving. Een kortere termijn wordt niet aanbevolen, omdat er dan nog weinig ervaring met de wet in de praktijk zal zijn opgedaan.⁸ De termijn waarbinnen de periodieke evaluaties wordt vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur. Voor periodieke evaluaties, die alleen in bijzondere gevallen wettelijk worden voorgeschreven, vloeit uit de Aanwijzingen voor de regelgeving geen standaardtermijn voort.⁹ De regering heeft een termijn van acht jaar voor ogen.

---

⁴ Artikel 3 van de ter consultatie voorgelegde versie van het wetsvoorstel. Inmiddels betreft dit artikel 4.

⁵ Artikel 4 van de ter consultatie voorgelegde versie van het wetsvoorstel. Inmiddels betreft dit artikel 5.

⁶ Artikel 6 van de ter consultatie voorgelegde versie van het wetsvoorstel. Inmiddels betreft dit artikel 7.

⁷ Artikel 10 van de ter consultatie voorgelegde versie van het wetsvoorstel. Inmiddels betreft dit artikel 11.

⁸ Aanwijzing 5.58 van de Aanwijzingen van de regelgeving.

⁹ Aanwijzing 5.58 (toelichting) van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

Mede gelet op de jaarlijkse schriftelijke informatieplicht die voortvloeit uit dit wetsvoorstel acht de regering deze langere termijn passend voor deze vervolgevaluaties.

Commentaar op het ontwerpbesluit

Bij de artikelen 2 en 4 van het ontwerpbesluit geeft de Commissie Meijers aan dat de hoge mate van discretie voor de bewindvoerder ten aanzien van wegingen betreffende het al dan niet delen van informatie met de Staten-Generaal opvalt. Naar aanleiding hiervan is in de artikelsgewijze toelichting nader toegelicht hoe deze weging precies tot stand komt. Belangrijk uitgangspunt bij deze weging is dat over alle ontwerpen van wetgevingshandelingen en aanbevelingen en mededelingen waarin nieuw beleid en wetgeving wordt aangekondigd een BNC-fiche wordt opgesteld en verzonden aan de Staten-Generaal.

Daarnaast geeft de Commissie Meijers aan dat de afwezigheid van een klimaatdoelentoets – als één van de vaste onderdelen waaruit een BNC-fiche over ontwerpen van EU-wetgevingshandelingen dient te bestaan (artikel 2, tweede lid) – opmerkelijk is. Met het oog op de capaciteit en beheersbaarheid van de EU-informatievoorziening aan de Staten-Generaal, streeft de regering ernaar om de BNC-fiches over, onder meer, ontwerpen van EU-wetgevingshandelingen uit een beperkt aantal vaste onderdelen te laten bestaan. Daarbij weegt ook mee dat het BNC-fiche in beginsel binnen zes weken nadat voorstellen voor nieuwe wetgevingshandelingen door de Commissie worden uitgebracht, naar de Staten-Generaal worden verzonden. De regering ziet voorsnog geen aanleiding om een klimaatdoelentoets toe te voegen als een vast onderdeel van BNC-fiches over ontwerpen van wetgevingshandelingen. In BNC-fiches kunnen de gevolgen voor het behalen van klimaatdoelen, wanneer die bij het betreffende ontwerp aan de orde zijn, worden betrokken. Ook kan de Staten-Generaal te allen tijde om aanvullende inlichtingen van de regering te vragen over de eventuele of verwachte gevolgen van ontwerpen van wetgevingshandelingen voor het behalen van de klimaatdoelen.

Ten aanzien van artikel 7¹⁰ van het ontwerpbesluit merkt de Commissie Meijers op dat de gekozen termijn van vier weken voor het aanleveren van verslagen van Raadsvergaderingen nieuw en lang is. Het is inderdaad zo dat deze termijn geen onderdeel uitmaakt van de EU-informatieafspraken. Omdat de frequentie van Raden per vakraad verschilt (de Raad Algemene Zaken vindt bijvoorbeeld iedere maand plaats, waar de (informele) Raad Justitie en Binnenlandse Zaken in principe drie keer per half jaar plaatsvindt) is gezocht naar een termijn die zo dicht mogelijk aansluit bij de huidige praktijk. Deze bepaling staat er niet aan in de weg dat de regering ernaar streeft verslagen zo snel mogelijk na het plaatsvinden van Raadsbijeenkomsten aan de Staten-Generaal te verstrekken. Daarnaast bepaalt artikel 7¹¹ ook dat rekening moet worden gehouden met het moment waarop de eerstvolgende reguliere bijeenkomst van de betreffende Raad plaatsvindt, en eerdere verstrekking (een dag voorafgaand aan het voorbereidende overleg) plaats moet vinden.

Ook bij artikel 9¹² van het ontwerpbesluit, over het informeren van de Staten-Generaal over non-papers, geeft de Commissie Meijers aan dat deze bepaling een hoge mate van discretie omvat. Deze bepaling is aangepast. In artikel 9¹³ is opgenomen dat van verzending van door Nederland ondertekende non-papers aan de Staten-Generaal alleen kan worden afgezien indien het belang van de staat zich daartegen verzet. In de artikelsgewijze toelichting op artikel 9¹⁴ is nader toegelicht aan welke situaties hier in het bijzonder kan worden gedacht (de veiligheid van de staat, ofwel de internationale en diplomatieke belangen).

Bij artikel 11¹⁵, over de overzichten van de implementatie van EU-richtlijnen, beveelt de Commissie Meijers aan om de voortgang van de implementatie van richtlijnen in het Nederlandse

---

¹⁰ Artikel 7 van de destijds ter consultatie voorgelegde versie van het ontwerp van het besluit. Inmiddels betreft dit artikel 8.

¹¹ Idem.

¹² Artikel 9 van de destijds ter consultatie voorgelegde versie van het ontwerp van het besluit. Inmiddels betreft dit artikel 10.

¹³ Idem.

¹⁴ Idem.

¹⁵ Artikel 11 van de destijds ter consultatie voorgelegde versie van het ontwerp van het besluit. Inmiddels betreft dit artikel 12.

recht in een uitputtend openbaar register beschikbaar maken. In artikel 11¹⁶ van dit besluit is nader bepaald welke onderdelen in dit overzicht moeten worden opgenomen. Door deze aanvullingen is duidelijker welke informatie deze overzichten ten minste bevatten. De overzichten over de voortgang van de implementatie worden altijd openbaar aan de Staten-Generaal verstrekt. Er is daarmee geen noodzaak om ook nog een openbaar register op te zetten om deze informatie in op te nemen.

Ten slotte geeft de Commissie Meijers aan de voorziene termijn van 8 jaar voor de periodieke evaluatie (artikel 17) lang te vinden. De regering merkt op dat de wet na vijf jaar geëvalueerd wordt en dat het een uitzondering is dat wordt voorzien in een periodieke evaluatie na deze eerste evaluatie. Omdat de Staten-Generaal elk jaar schriftelijk wordt geïnformeerd over de stand van de informatievoorziening (artikel 10 van de wet), en daarmee de dialoog over de informatievoorziening tussen de regering en de Staten-Generaal op continue basis zal plaatsvinden, acht de regering de periode van acht jaar voor de evaluatie – waarbij nader onderzoek wordt verricht naar de doeltreffendheid en effecten van de wet – een passende termijn.

Voor de volledigheid wordt, tot slot, opgemerkt dat het ter consultatie voorgelegde wetsvoorstel en ontwerpbesluit een grondslag boden om bij ministeriële regeling nadere regels vast te stellen over de vorm waarin EU-informatie wordt verstrekt. De Commissie Meijers heeft in haar advies een aanbeveling gedaan over het artikel uit het ontwerpbesluit dat daarin voorzag. Bij nadere overweging heeft de regering echter overwogen om van deze grondslag af te zien, omdat er geen noodzaak is gebleken tot het vaststellen van nadere regels over de vorm.

3. Vervolgtraject

Het wetsvoorstel en de memorie van toelichting worden voor advies voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Voor het verdere verloop van het wetgevingstraject kunt u terecht op de website van de wetgevingskalender (www.wetgevingskalender.nl).

---

¹⁶ Idem.